

Sanne Kofod Olsens tale ved Ny Carlsbergfondets Prisfest

Taler

Sanne Kofod Olsen
Ny Carlsbergfondets forperson

Dato

11. marts 2026

Sted

Glyptoteket, Dantes Plads 7, 1556
København

1 De fleste kender nok historien om Churchill, der på spørgsmålet om, hvorvidt han ville spare på kulturområdet under 2. verdenskrig, svarede: “Hvad kæmper vi så for?”

5 Om citatet er sandt, står vist hen i det uvisse.
Men det udtrykker en grundholdning til kunstens og kulturens betydning i samfundet.
Det er også et udtryk for nogle samfundsmæssige værdier, som man – i krise eller krig – vil kæmpe for at bevare.

10

Og det kan man vel også sige er en grundholdning hos Ny Carlsbergfondet: at kunsten og arkitekturen er en vigtig del af vores danske kultur.

15

I snart 125 år – gennem flere verdenskrige og kriser – har fondet handlet ud fra netop denne tanke:
at passe på og bevare den fælles kulturarv og samtidig få samtidens kunst ud til folket.

20

Den seneste manifestation er naturligvis den store donation, som blev annonceret i sidste uge:

25

Ny Carlsbergfondet har sammen med Carlsbergfondet givet en historisk stor donation på 1,5 milliarder kroner til Glyptotekets renovering, som vil foregå i de kommende år.

For Ny Carlsbergfondet er det et stærkt signal om, at museet og dets bygninger er vigtige – og at vi må bevare det gamle for at skabe plads til det nye.

30 Ny Carlsberg Glyptoteket, som vi befinder os i i dag, åbnede i 1897, blot et år efter at staten havde flyttet sine kongelige samlinger ind i det nye museumsbyggeri i Sølvgade.

Det var en ren magtmanifestation fra brygger Carl Jacobsens side, som dermed
35 markerede, at private kræfter også kunne skabe museer.

Som museum for international kunst var – og er – Glyptoteket noget helt særligt.

40 Et monument over en tid, både i sin særlige byggestil og i sit ekstraordinære kunstneriske indhold.

Museet er et stykke dansk kulturhistorie.

Som kulturhistorisk monument forener museet ikke blot kunstens og
45 arkitekturens historie, men også industriens, fondenes og den politiske histories udvikling – samt de personhistorier, der følger med Jacobsen-familien. Det er i høj grad et billede på sin tid.

50 (Kunstens rolle som modstand)

Samtiden har altid spillet en stor rolle i Ny Carlsbergfondet.

Fra begyndelsen investerede man i samtidens kunst og kunstindustri, som derefter blev spredt ud over hele landet.

55

Sådan er det også i dag.

Mange donationer går til kunstmuseer, kommuner og andre institutioner og efterlever bryggerens ønske om, at kunsten skal være “der hvor folk færdes”.

60 Den grundlæggende tanke er stadig, at kunsten er vigtig for samfundet.

I dag kan man tilføje, at den frie kunst spiller en central rolle i forståelsen af et moderne demokrati.

Den er både til nydelse, læring, erkendelse og kritisk refleksion.

65

I disse urolige år taler man fra politisk hold om kulturel eller åndelig oprustning og kulturel modstandskraft.

70 Det er en del af en ny krise- og krigsretorik, som vi sikkert alle skal vænne os lidt til – ligesom vi også må vænne os til, at krige er rykket tættere på os her i Danmark.

Kultur er i sig selv et meget bredt begreb.
Det spænder fra øl til fodbold, fra folkedans til teater, fra billedkunst og
75 kunsthåndværk til nationale mærkedage.
Fra bygninger, som bygges, renoveres og bevares, til en tur i Tivoli.

At se kunsten i denne sammenhæng er naturligvis vigtigt. Kunsten kan både samle og sprede.
80 Den kan behage, men også være kritisk.
Og netop i denne dobbelte egenskab ligger dens betydning i en demokratisk kultur.

For i et demokrati er kunsten netop ikke en del af et politisk program.
85 Kunstneren er en fri aktør, der kan gøre og sige, hvad de vil.

(Et monument over sin tid)

90 Som allerede nævnt er Glyptoteket et monument over en tid – et bygningsværk, der meget tydeligt signalerer, hvad man betragtede som vigtigt i samtiden.

Når vi befinder os i denne sal, ser man eksempelvis tydeligt en dyrkelse af Antikken, som også går igen i mange af bygningens arkitektoniske elementer.
95

Carl Jacobsens interesse for kunst fra fjerne egne var også stor.

Han skabte en samling, der langt fra kun var dansk – faktisk ikke engang kun europæisk – men international.
100 Samlingen spænder over både fortid og nutid og strækker sig over store dele af Europa og den nære Orient.

I dag er samtidens og fremtidens danske kulturarv naturligvis ikke den samme, som den var for snart 125 år siden, da han grundlagde Ny Carlsbergfondet.
105 En åndelig og kulturel oprustning må derfor tage udgangspunkt i den virkelighed, vi lever i nu.

I dag lever vi i et samfund, der er formet af mennesker fra mange lande.

110 I dansk kunst, kunsthåndværk og arkitektur spiller denne mangfoldighed ind på mange forskellige måder – både stilistisk og indholdsmæssigt.

Et kritisk blik på “danskheden” er derfor også blevet vigtigere, når vi reflekterer over den nationale selvforståelse.

115 Det er en ny danskhed, som udspringer af et mere mangfoldigt samfund.

Og det er netop i dette mangfoldige samfund, at vi skal finde den kulturelle modstandskraft.

120 Det forsøger Ny Carlsbergfondet at reflektere gennem sin strategi – og mere konkret gennem sine indkøb af kunst.

Det er det, vi har valgt at kalde “Et land fyldt med kunst” i fondets nye filantropistrategi, som ligger på jeres stole.

125

(Afslutning)

Vi vil gerne bidrage til den åndelige oprustning og den kulturelle
130 modstandskraft gennem vores donationer og projekter.

Det gælder fra Glyptotekets renovering til projektet Kunst til Folkeskolen. Fra de indkøb vi foretager, til den kunst vi bringer ud i det offentlige rum, og som vi støtter i hele Rigsfællesskabet – og til de priser, vi uddeler her i aften.

135

Kunsten og arkitekturen er vigtig for samfundet.
Kunsten og arkitekturen er en del af samfundet.

Kultur og samfund kan ikke skilles ad.

140

Den frie kunst og kunsthåndværket er en aktiv del af en åben demokratisk debat – og arkitekturen er både en manifestation og en refleksion over sin tid.

Kilde

145 Manuskript modtaget fra taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype
Digitalt manuskript

Tags
Velkomsttale

150

URI
<https://www.dansketaler.dk/tale/sanne-kofod-olsens-tale-ved-ny-carlsbergfondets-prisfest-2026>

155

160

165

170

175

180